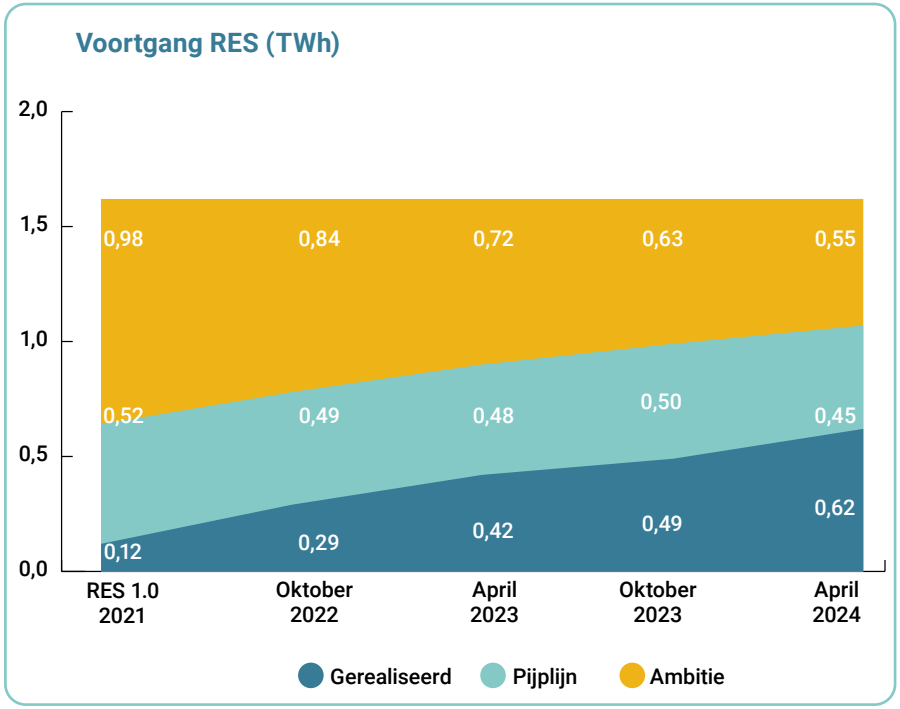
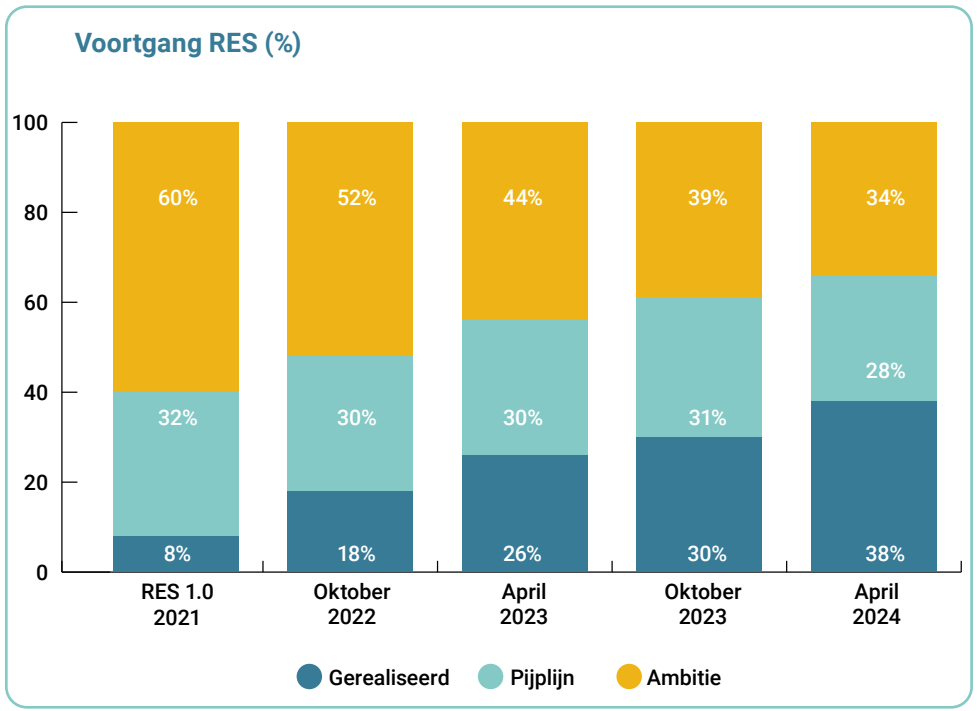
Bijlage B **Monitoring**

Het bod van de RES wordt steeds verder ingevuld met concrete projecten. Dit betekent dat het aantal projecten in de ambitiesfase daalt en dat steeds meer projecten in de pijplijn zitten. De realisatie van duurzaam opgewekte elektriciteit is gestegen naar 0,62 TWh in april 2024. De projecten in de pijplijn tellen op tot 0,45 TWh. En nog 0,56 TWh van het bod bestaat uit initiatieven in de ambitiefase of openstaande ambitie zonder initiatieven.

De daadwerkelijke realisatie van projecten is nu circa 38% en is ongeveer gelijk voor wind op land en zon op land (36-38%). Ten opzichte van de vorige monitor in oktober 2023 is de realisatie relatief harder gestegen dan tussen april en oktober 2023. De trend in de voortgangscijfers is ongeveer een groei van 8% punt per jaar. Als we dit tempo aanhouden, komen we over 5,5 jaar niet aan de 100% realisatie in 2030. Er zal dus een versnelling nodig zijn om het bod in 2030 te halen. De pijplijn laat een redelijk constant beeld zien en zit rond de 30%. Uit de recente monitor blijkt dat een groot deel van de projecten (op land) in de pijplijn vergevorderd is en in de fase vergunningsverlening (33% van pijplijn) of in de bouwfase (43% van pijplijn) zit. Dat zijn met name de zon op land projecten die ver ontwikkeld zijn. Veel windprojecten zitten in het voortraject. Enkelen zijn al verder gevorderd, maar wachten we op vergunningverlening en/of een uitspraak van de Raad van State.

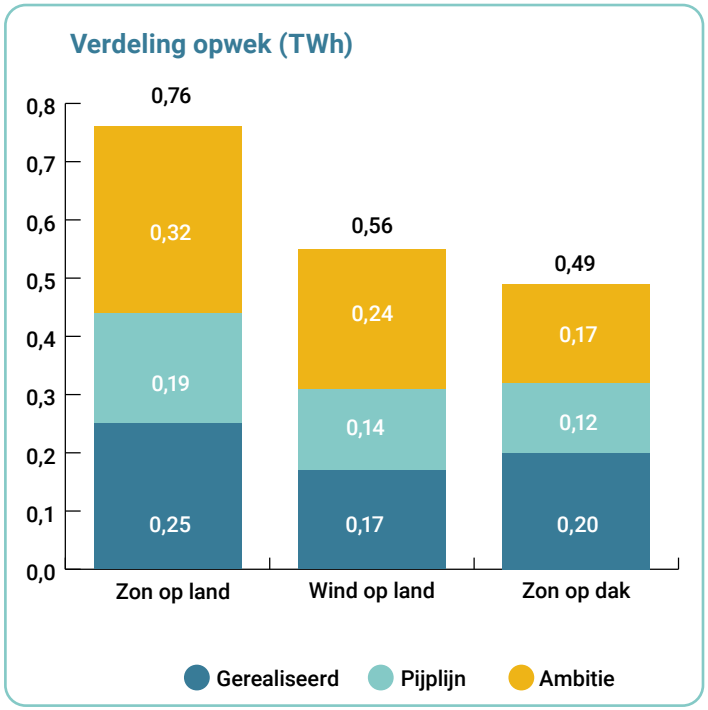
Figuur 18 Voortgang projecten RES in TWh

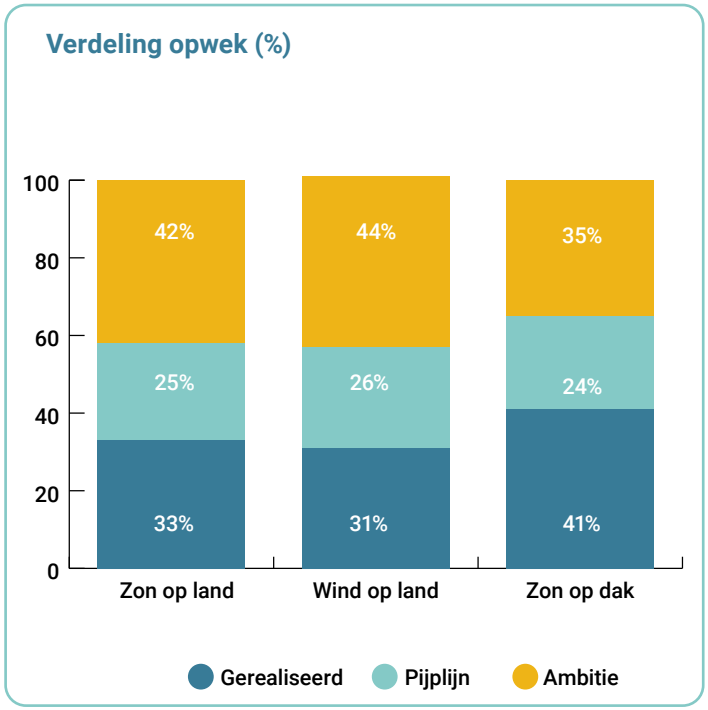
Figuur 19 Voortgang projecten RES in procenten

De realisatie van zon op land gaat in absolute zin relatief hard ten opzichte van wind op land. Ditzelfde beeld is ook te zien in de pijplijn. Dit zorgt voor een relatief scheve verhouding in de zon/wind balans. Daarom zetten we in de RES 2024 in op meer windgebieden, zoals is toegelicht in hoofdstuk 3. Als we kijken naar de verhouding tussen ambitie, pijplijn en realisatie binnen elke categorie (figuur 21), dan lijkt deze redelijk gelijk op te lopen. Uit de monitor blijkt dat binnen de categorie wind op land circa 36% gerealiseerd is, 30% in pijplijn zit en 33% nog in de ambitiefase. Op dezelfde manier zijn de cijfers voor zon op land en zon op dak te interpreteren.

De realisatie van het zon op dak bod is momenteel (april 2024) 0.20 TWh. Hiermee is 41% van het zon op dak aandeel in het bod vervuld. Daarbovenop zitten projecten in de pijplijn (fase subsidiebeschikking en bouwfase). Wanneer deze projecten volledig gerealiseerd zijn, betekent dit een additionele opbrengst van 0,12 TWh (24% van het zon op dak bod). Deze cijfers zien er op het eerste gezicht positief uit, echter de verwachte groei van zon op dak is beperkt. Het laaghangend fruit is benut en netcongestie zorgt tot 2030 voor een knelpunt. De ambitie is nog steeds 0,17 TWh (35% van het zon op dak bod).

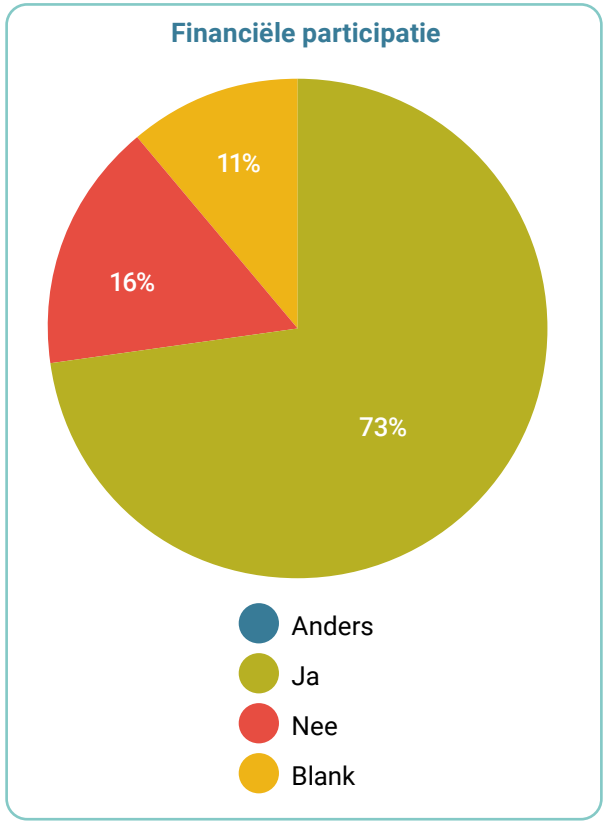
Figuur 20 Verdeling opwek zon en wind op land en zon op dak in TWh

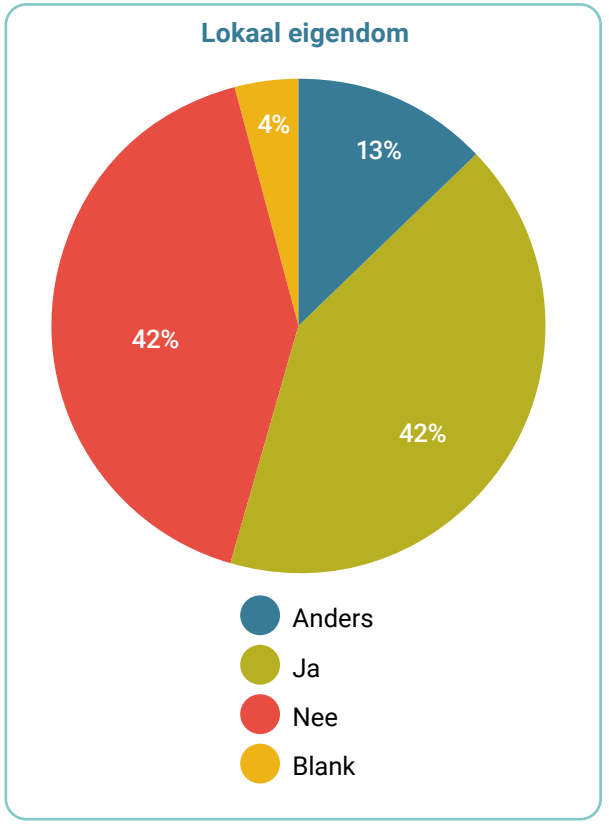
Figuur 21 Verdeling opwek zon en wind op land en zon op dak in procenten

In het nationaal Klimaatakkoord en in de RES is afgesproken om te streven naar 50% lokaal eigendom (mede-eigenaarschap). Lokaal eigendom gaat over financiële participatie én over zeggenschap in ontwikkeling en exploitatie van het project. Er kan ook sprake zijn van alleen financiële participatie in de vorm van financiële deelname, een omgevingsfonds en/of een omwonendenregeling[6].

Bij de meerderheid (73%) van de RES-projecten is sprake van financiële participatie, slechts 16% heeft geen participatie en 11% is niet ingevuld (volgens de gegevens uit de Ninox-monitor). Van het gedeelte met financiële participatie is bij ruim 40% van de projecten sprake van lokaal eigendom. Hierbij is het goed om te vermelden dat een aantal projecten al gerealiseerd is voordat de afspraken over lokaal eigendom en financiële participatie zijn gemaakt in de RES. Tegelijkertijd zijn er voor de RES 1.0 ook al initiatieven geweest vanuit coöperaties om lokaal eigendom te organiseren.

Figuur 22 Financiële participatie in RES-projecten

Figuur 23 Lokaal eigendom in de RES projecten met financiële participatie

6 NPRES, participatie: **https://www.regionale-energiestrategie.nl/participatie/default.aspx**